

NACIONALINĖ TEISMŲ ADMINISTRACIJA

Biudžetinė įstaiga, L. Sapiegos g. 15, LT-10312 Vilnius, tel. (8 5) 268 5186, faks. (8 5) 268 5187, el. p. info@teismai.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188724424

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai
El. p. LRVkanceliarija@lrv.lt
edita.karaliute@lrv.lt

2020-09-29

Nr. 4R-1633-(6.6)

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai
El. p. bendrasisd@vrm.lt
adrianas.meckovskis@vrm.lt

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2020 M. RUGSĖJO 30 D. POSĖDŽIO 17 KLAUSIMO DĖL VALSTYBĖS TARNYBOS ĮSTATYMO NR. VIII-1316 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) 2020 m. rugsėjo 30 d. posėdžiui yra pateiktas Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos parengtas klausimas „Dėl Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo, Diplomatinių tarnybos įstatymo Nr. VIII-1012 6, 10, 45, 47, 62, 88 ir 90 straipsnių pakeitimo įstatymo, Akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 31, 33 ir 373 straipsnių pakeitimo įstatymo, Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr. I-722 10 straipsnio pakeitimo įstatymo, Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 9 straipsnio pakeitimo įstatymo, Vidaus tarnybos statuto 9, 22 ir 59 straipsnių pakeitimo įstatymo, Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 17 straipsnio pakeitimo įstatymo ir Mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo Nr. I-1623 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3228 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą“, kuris svarstytas 2020 m. rugsėjo 23 d. Vyriausybės pasitarime.

Nacionalinė teismų administracija (toliau – Administracija) susipažino su 2020 m. rugsėjo 23 d. Vyriausybės pasitarimui pateiktu Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo projektu (toliau – VTĮ projektas) ir prašo pakeisti VTĮ 1 priedo 7 punktą papildant nuostata, kad poskyriai yra galimi teismuose: „poskyrio vedėjas (statutinėse ir savivaldybių viešojo administravimo įstaigose ir teismuose)“.

Administracija, kaip teismus ir teismų savivaldos institucijas aptarnaujanti biudžetinė įstaiga, kurios paskirtis – pagal kompetenciją užtikrinti teismų ir teismų savivaldos institucijų administracinę ir organizacinę veiklą, atkreipia Vyriausybės dėmesį, kad poskyrius teismuose buvo prašoma palikti nuo 2017 m., kai buvo teikiamos pastabos rengiamam naujos redakcijos Valstybės tarnybos įstatymo projektui, tačiau kaskart raštu ar susitikimų metu su Vidaus reikalų ministerijos ir Valstybės tarnybos departamento atstovais išskėlus šį pasiūlymą jis buvo atmetamas, nurodant, kad poskyriai galimi tik savivaldybių įstaigų struktūrose. Tačiau iš pateikto VTĮ projekto matyti, kad poskyriai yra galimi ne tik savivaldybių įstaigų struktūrose, bet ir policijos struktūroje.

Lietuvos Respublikos Seime 2018 m. birželio 29 d. Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymu buvo priimta nauja Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo redakcija, įsigaliojusi 2019 m. sausio 1 d., taip pat 2018 m. birželio 29 d. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 11 straipsnio pakeitimo įstatymu nuo 2019 m. sausio 1 d. nustatyti žymūs pakeitimai viešojo administravimo įstaigų struktūrai, neleidžiantys steigti poskyrių, poskyrių vedėjų ir skyrių pavaduotojų pareigybių. Administracijos 2017 m. rugpjūčio 17 d. rašte Nr. 4R-1631-(6.6) „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo ir su juo susijusių įstatymų pakeitimo projektų“ buvo pateiktos

pastabos, kad pasirinktas būdas atsisakyti poskyrių nėra tinkamas, kadangi jis ne padeda, o trukdo centralizuoti funkcijas, bei esant įstaigos poreikiui turėti poskyrį bus dirbtinai sukurtas kliūtys tą padaryti efektyviai, taip pat atkreiptas dėmesys į teismų reorganizavimą centralizuojant jų administravimą ir steigiant nutolusius teritorinius padalinius – teismų rūmus: „po Lietuvos Respublikos teismų reorganizavimo nuo 2018 m. sausio 1 d., kurį įgyvendinus vietoje 49 apylinkių teismų bus 12 apylinkių teismų, sudarytų iš nutolusių teismo rūmų, yra numatyta teismo raštinę kaip skyrių steigti centriniuose teismo rūmuose su 2–3 etatų poskyriais kituose teismo rūmuose. Tokiu būdu, visų pirma, būtų užtikrintas centralizuotas teismo raštinės procedūrų tvarkymas visame iš kelių rūmų sudarytame dideliame teisme, kita vertus, būtų suteikti tam tikri valdingi įgalinimai nutolusiuose rūmuose (padaliniuose) poskyrių vedėjams tvarkyti bylas ir spręsti kasdienius administracinius klausimus operatyviai vietoje. Nepaliekant jokių bent minimalius administracinius įgalinimus turinčių pareigybių nutolusiuose teismų rūmuose (kaip teismo padaliniuose), atsirastų teismo rūmų kasdienės veiklos efektyvaus organizavimo problemų, kadangi sprendimai dėl visų kasdinių administracinių klausimų turėtų būti priimami (deleguoti) centrinių rūmų raštinėje. Akivaizdu, kad šiuo atveju, kaip ir kitose įstaigose, turinčiose iš atskirų padalinių, rūmų, filialų susidedančią organizacinę struktūrą, priėmus Viešojo administravimo įstatymo siūlomą pakeitimą ir atsisakius poskyrių, įstaigos bus priverstos ieškoti sprendimų, kaip užtikrinti operatyvų bei efektyvų kasdienės veiklos sprendimų priėmimą.“ Į šias pastabas nebuvo atsižvelgta.

Pažymėtina, kad po Lietuvos Respublikos teismų reorganizavimo nuo 2018 m. sausio 1 d. apjungti apylinkių teismai (vietoje buvusių 49 apylinkių teismų – 12 apylinkių teismų, sudarytų iš teismo rūmų) ir Regionų apygardos administracinis teismas yra sudaryti iš teritorinių padalinių – teismo rūmų, kurie yra išsidėstę pakankamai dideliu atstumu (keliose savivaldybėse arba beveik visoje valstybės teritorijoje (Regionų apygardos administracinio teismo atveju). Centralizavus valdymą centriniuose teismo rūmuose, kituose teismo rūmuose yra palikta tik po 1 struktūrinį padalinį, pavaldų centrinei teismo raštinai – raštinės poskyrį. Siekiant išsaugoti bendrą teismo raštinės struktūrą, užtikrinti vienodus klientų aptarnavimo standartus ir vienodą darbo organizavimą visuose nutolusiuose teismo rūmuose papildomai neapkraunant centrinių rūmų raštinės vedėjo, rūmų raštinės poskyriai nuo 2019 m. tiesiog pervadinti raštinės biurais ir yra struktūriniai vienetai, esantys Teismo raštinės skyrių sudėtyje. Tačiau ir dėl šio sprendimo nuolat sulaukiama pastabų iš Valstybės tarnybos departamento, kad biuras skyriaus sudėtyje būti negali.

Nuo 2019 m. poskyrio vedėjo ar vedėjo pavaduotojo pareigybes nustačius tik savivaldybėms, toks reglamentavimas niekaip nesprensdžia sudėtingesnės hierarchinės struktūros įstaigų, sudarytų iš nutolusių padalinių (rūmų, filialų ir pan.), valdymo. Vidaus reikalų ministerijos ir Valstybės tarnybos departamento atstovai kaskart keliant šį klausimą siūlo steigti Teismo raštinės departamentą su pavaldžiais rūmų raštinių skyriais, kas ženkliai pabrangintų pareigybes ir priverstų įsteigti 22 Raštinės departamentų direktorių etatus. Toks raštinės departamentų ir departamentų direktorių pareigybių steigimas visai nebūdingas teismų struktūrai, kadangi šiuo metu yra tik Teismų praktikos departamentai didžiausiuose I institucijų grupės teismuose. Kita Vidaus reikalų ministerijos ir Valstybės tarnybos departamento atstovų siūloma alternatyva – naikinti raštinės biurus (poskyrius) teismų rūmuose ir steigti po Teismo raštinės skyriaus patarėją, turintį pavaldžių asmenų. Atkreipiame dėmesį, kad teismų konstitucinė paskirtis ir kompetencija – vykdyti teisingumą, o ne viešąjį administravimą, todėl teismų raštinės darbas yra griežtai reglamentuotas ne tik tvarkomis, bet ir procesą reglamentuojančiais teisės aktais, raštinės personalas dirba su procesiniais dokumentais, posėdžių tvarkaraščių rengimu, teismo raštinai yra pavaldūs teismo posėdžių sekretoriai ir vertėjai, todėl nutolusių rūmų administravimo poreikiai akivaizdžiai neatitinka pasiūlymo steigti patarėjo etatą be jokio padalinio.

Administracija pažymi, kad Lietuvos Respublikos Seime 2020 m. gegužės 28 d. priimtas Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 pakeitimo įstatymas Nr. XIII-2987, kurio 8 straipsnis „Viešojo administravimo subjektų administracijos struktūra“ dar labiau apriboja įstaigos struktūros pasirinkimus, apskritai nebuvo teiktas Administracijai ir Teisėjų tarybai pastaboms.

Teismų nepriklausomumas lemia jų organizacinį savarankiškumą, kuris įgyvendinamas per teismų savivaldą. Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 113 straipsnyje įtvirtinta, kad teismų savivalda – teisėjų ir teismų teisė ir reali galia pagal Konstituciją ir kitus įstatymus laisvai ir

savarankiškai, savo atsakomybe spręsti teismų veiklos klausimus. Pagal Teismų įstatymo 119 straipsnio 1 dalį, Teisėjų taryba yra vykdomoji teismų savivaldos institucija, užtikrinanti teismų ir teisėjų nepriklausomumą. Viena iš Teisėjų tarybos kompetencijai įstatymu nustatytų funkcijų – tvirtinti pavyzdinės apylinkių teismų, apygardų teismų ir apygardų administracinių teismų struktūros aprašymus, pavyzdinius pareigybių sąrašus ir aprašymus (Teismų įstatymo 120 straipsnio 19 punktas).

Iki 2019 m. sausio 1 d. galiojusiose Teisėjų tarybos patvirtintose pavyzdinėse teismų struktūrose buvo nustatyti Teismo raštinės skyriaus rūmų poskyriai, taip pat Teismo raštinės skyriaus Baudžiamųjų ir Civilinių bylų poskyriai apygardų teismuose, ir tai buvo efektyvus, struktūrizuotas labai svarbios teismų sistemos veiklos dalies – teismo procesinių dokumentų – valdymo organizavimas. Atsižvelgiant į tai, kad teismai vykdo teisingumą, o ne viešąjį administravimą, ir yra nepriklausomi nuo vykdomosios valdžios bei turi konstitucinę teisę tvarkytis savarankiškai, **prašome atstatyti Valstybės tarnybos įstatymo 1 priede poskyrio vedėjo teisme pareigybę.**

Direktorė

Natalija Kaminskienė

Vita A. Gudelevičiūtė, tel. (8 5) 251 4189, el. p. vita.gudeleviciute@teismai.lt

(originalas nebus siunčiamas)

LIETUVOS
TEISMAI

